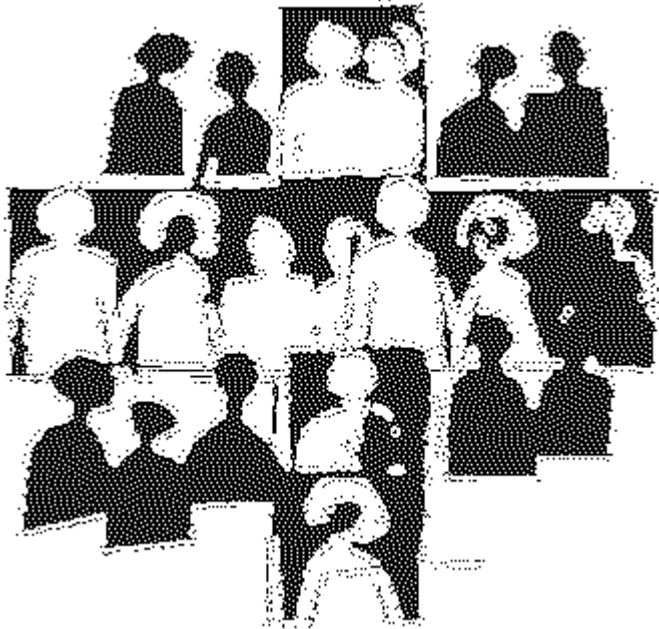

Welkom bij het WinterWerk van de Raad van Kerken Zuidhorn.
Wij bieden een breed scala aan activiteiten op het gebied van vorming en toerusting. De opzet is nadrukkelijk oecumenisch van aard.

Opgave kan via het formulier in het midden van het blad
of liever via de mail (u krijgt dan ook een bevestigingsbericht) naar
winterwerkzuidhorn@gmail.nl

Graag voor 2 oktober 2023 opgeven!

Later kan vaak ook nog, maar bepaalde activiteiten hebben een maximum
aantal deelnemers.

De **activiteiten** –behalve het kloosterweekend – zijn gratis, maar u moet wel
zelf koffie of thee betalen. En een **vrijwillige bijdrage** komt altijd van pas.
De bankgegevens staan op de volgende pagina.

Vervoer: bij slecht weer of wanneer u slecht ter been bent kunt u contact
opnemen met de inleider of bovenstaand mailadres. Wij proberen dan
vervoer te regelen.

Formulieren (zie middenpagina) kunt u inleveren in uw kerk en op
Poortkampen 27 of in de brievenbus van Klein Hanckema, Kerkstraat 14

Raad van Kerken Zuidhorn

De Raad van Kerken Zuidhorn is opgericht in 1977. De Raad van Kerken is een samenwerkingsverband van de Verenigde Doopsgezinde Gemeente in het Westerkwartier, de Gereformeerde Kerk PKN (Gastkerk) te Zuidhorn, de Hervormde Gemeente PKN (Dorpskerk) te Zuidhorn en Rooms-katholieke Jozefgemeenschap (Hildegardparochie) in Zuidhorn. De mogelijkheid tot deelname van andere plaatselijke kerken staat open. De Raad van Kerken wil vorm en inhoud geven aan de plaatselijke oecumene. Daarnaast dient de Raad als ontmoetingsplaats voor de kerkgenootschappen ter plaatse. Binnen de Raad wordt gesproken over gemeenschappelijke aandachtsvelden en onderwerpen van bezinning. De Raad neemt initiatieven en doet voorstellen met betrekking tot kerkelijke en maatschappelijke zaken.

Gegevens Raad van Kerken

Website www.raadvankerkenzuidhorn.nl
Banknummer NL71 INGB 0003 8776 75
Adres Raad van Kerken te Zuidhorn,
Zuiderweg 13, 9801 TD Zuidhorn

Leden Raad van Kerken Zuidhorn

Geke Berg	berg.geke@gmail.com Gastkerk PKN
Ds. Anne Elverdink	a.elverdink@ziggo.nl Gastkerk PKN
Pastor Myriam Oosting	Pastor.Oosting@hildegardparochie.nl Hildegardparochie
Bernadette Pelgrum	bmtgpelgrum@gmail.com Hildegardparochie
Tosja Schaeffer	Tosja.schaeffer@hotmail.com Hildegardparochie
Renée ter Veer-van Pelt (penningmeester)	rmterveer@telfort.nl Doopsgezinde Sociëteit
Jannie Werksma	werksmaj@gmail.com Gastkerk PKN
Ds. Hester Wouda	h.j.wouda@gmail.com Dorpskerk PKN

Oecumenische diensten seizoen 2023-2024

Diensten 2023

15 oktober	Voorganger, soort dienst	Locatie
12 november	Pastor Myriam Oosting	Gastkerk
	Taizéviering	Dorpskerk

Diensten 2024

21 januari	Ds. Anne Elverdink	Gastkerk
4 februari	Ionaviering	Vermaning
25, 26 en 27 maart	Vespers in de Stille Week	Jozefkerk
16 juni	RK voorganger	Gastkerk

Gegevens van de deelnemende kerken

Dorpskerk (Hervormde Gemeente PKN) Zuidhorn

kerkgebouw	Dorpskerk , Kerkstraat 18, 9801 CN Zuidhorn (ingang ook aan Jellemaweg) tel: zie koster
website	www.dorpskerkzuidhorn.nl
ontmoetingsruimte	Klein Hanckema , Kerkstraat 14, 9801 CN Zuidhorn reservering via koster en website
koster	mw. S. (Sabrina) van den Berg, Jellemaweg 53, Zuidhorn, kosterdorpskerkzuidhorn@gmail.com tel 06-42554544
predikant	ds. H. (Hester) Wouda, tel 06-19704879, h.j.wouda@gmail.com .
scriba	mw. M. (Marjanne) Beiboer, Koekoeksbloem 1, 9801 LW Zuidhorn, 06-55851518, scribahervormdzuidhorn@gmail.com

Gastkerk (Gereformeerde Kerk PKN) Zuidhorn

kerkgebouw	Gastkerk , De Gast 58a, 9801 AG Zuidhorn
ontmoetingsruimte	De Gasthorn , naast de kerk, tel 502864
website	www.gastkerkpkn.nl
koster	fam. Matter, Meidoornstraat 1, Noordhorn tel 502864
predikant	ds. A. (Anne) Elverdink, tel. 06 - 1528 1955, a.elverdink@filternet.nl

scriba scriba@gastkerkpkn.nl
corr. adres: De Gast 58a, 9801 AG Zuidhorn

Rooms-Katholieke Jozefgemeenschap van de Hildegardparochie

kerkgebouw ***St. Jozefkerk***, De Gast 38, 9801 AE Zuidhorn,
tel 06 26319428
website www.hildegardparochie.nl
ontmoetingsruimte ***R.K.-pastorie***, naast de kerk
koster C.M. Stolwijk, tel 050 5515832
pastores A. Jellema, pastor.jellema@hildegardparochie.nl
M. Oosting, pastor.oosting@hildegardparochie.nl
secretaris dhr. M. Hibma, secr.jozef@hildegardparochie.nl

Verenigde Doopsgezinde Gemeente van het Westerkwartier

kerkgebouw ***Doopsgezinde Vermaning***, Langestraat 62
9804 PL Noordhorn (geen postadres)
ontmoetingsruimte ***De Schuilplaats***, achter de kerk
website www.dpgwesterkwartier.doopsgezind.nl
predikant vacant
secretaris mw. J.M.U. de Haas- de Boer, Troelstraweg 23,
9801 KR Zuidhorn, tel 0594-504235

WinterWerkcommissie 2023-2024

Dhr. Peter van Kruining
Dhr. Yke Luinenburg
Ds. Henk Pol
Mw. Renée ter Veer
Ds. Hester Wouda

Contact via winterwerkzuidhorn@gmail.com of 06 1888 5929

PROGRAMMA WINTERWERK 2023-2024

1 Stiltebijeenkomsten

Bent u op zoek naar rust, stilte en ontspanning? Wilt u loskomen van de geluiden en beelden die dagelijks op u afkomen? Of wilt u in alle rust een kaars aansteken?

Ook het komende seizoen zijn er stiltebijeenkomsten. Elke vrijdagavond van 19.30 tot 20.00 uur.

We luisteren naar een korte tekst (van Huub Oosterhuis tot Toon Hermans, van Ida Gerhardt tot Nelson Mandela) en zijn dan stil. Na een muzikaal intermezzo, halverwege de bijeenkomst, is er weer een moment van stilte. Die stilte kan uitnodigen tot nadenken of dromen, tot bidden of mediteren. Tenslotte wordt een afsluitende tekst voorgelezen.

Op elke laatste vrijdag van de maand is er iemand die 'live' muziek maakt. Zo luisterden we het afgelopen jaar naar fluit, orgel, klarinet en viool. Voor iedereen die het prettig vindt om in stilte samen te zijn... elke vrijdagavond vanaf 1 september t/m 22 december en van 5 januari t/m 28 juni van 19.30 tot 20.00 uur in de Dorpskerk, aan de Jellemaweg in Zuidhorn. Wees welkom!

Onder leiding van Bert Bos, Marleen Diepeveen, Ria Kloosterhof, Martine Oostland, Gertruud Prenger en Ruud Smienk

Datum elke vrijdag, behalve in juli en augustus

Tijd en plaats 19.30-20.00 uur, Dorpskerk, Kerkstraat 18

2 Van Alfa tot Omega

Een cursus Grieks van het Nieuwe Testament

Het Nieuwe Testament is in het Grieks geschreven. Alfa en omega vormen de eerste en de laatste letter van het Griekse alfabet, de voorloper van het ons bekende alfabet.

Als wij Bijbelvertalingen met elkaar vergelijken, ontdekken we al snel dat ze onderling verschillen. Wat is nu de juiste vertaling? Dat kunnen we alleen

te weten komen door de oorspronkelijke tekst te lezen. Dat is het doel van deze cursus.

De eerste vier avonden besteden we aan het leren schrijven van het Griekse alfabet, een inleiding op de grammatica en het lezen van korte teksten.

De volgende lessen zijn gewijd aan het bestuderen van gedeelten uit het evangelie of de brieven.

Dit najaar is het onderwerp

“De rijke dwaas”

De evangelist Lucas heeft een aantal verhalen die in de andere evangeliën niet voorkomen. Een daarvan gaat over de rijke dwaas. In de evangeliën is het uitzonderlijk dat God optreedt als verhaalfiguur in een gelijkenis.

De cursus is bedoeld voor kerkgangers en andere geïnteresseerden.

Tijdens de *introductiebijeenkomst* worden nadere afspraken gemaakt. In principe worden alle **acht** lessen op **dinsdagavond** gegeven van **19.30 tot 21.30 uur**.

Cursusleider Hans Jongejan

Aanvang dinsdagavond 3 oktober 2023

Tijd en plaats 19.30 uur, de Gasthorn, de Gast 58a

Cursusdata 3, 10, 17, 24, 31 oktober, 7, 14, 21 november.

Benodigd Een schrift voor het maken van aantekeningen. Kleine Griekse grammatica, door Nuchelmans-Diercks. Vanaf de 19* druk. Dit boek is in de boekhandel te bestellen, maar is ook tweedehands verkrijgbaar.

3 Lectio Divina met de Psalmen – een weg naar persoonlijk gebed

‘Om de wereld te begrijpen, moet ik houden van mijn thuis’ Abraham Joshua Heschel

Ons thuis is de plek waar we naar binnen keren en in gesprek gaan met God. De psalmen bevatten zoveel herkenbare emoties van het gevoel van verlaten zijn, van wanhoop, van benauwdheid, van angst maar ook van vreugde, van geborgenheid, van je gedragen voelen. Tijdens de Lectio Divina lezen we de psalmen alsof het ons eigen gebed is. Door de eeuwenoude teksten weer als nieuw te lezen, te voelen wat het betekent als het jouw woorden zijn, gaan ze op een nieuwe manier tot je spreken.

Door de methode van de Lectio Divina te volgen kom je in gesprek met God. Hoor je wat Hij je wil aanreiken en ontstaat er een antwoord in jezelf: wat jij tegen God zou willen zeggen. Een manier om samen in gesprek te komen via de psalm van de dag.

Door het in groepsverband te doen ontstaat er altijd weer een nieuwe invalshoek. Zo mooi om te horen welk woord bij wie juist op die dag blijft haken en waartoe het een ingang is. Het persoonlijk gebed wat ontstaat bij de 3de stap in de Lectio helpt je om de wereld te begrijpen of in ieder geval meer te accepteren in alle gebrokenheid. Lectio is een prachtige ingang om te gaan houden van je thuis, van de plek waar je gezien, gehoord, gevoeld en gedragen wordt, waar alle haren op je hoofd geteld zijn.

Zuster Roberta Werner, een Benedictijnse non, voegt compassie en actie toe aan de vier stappen van lezen, mediteren, bidden en contempleren. Het effect van de Lectio mag dan ook gevoeld worden in hoe je daarna in je dagelijkse leven tot meer compassie komt voor jezelf en je medemens en het ook concreet omzet in handelen. Voel je dan ook uitgenodigd om 6x mee te doen en dan daarna de methode voor jezelf te benutten in je dagelijkse ‘kopje koffie met God’ en dat het je zo mag voeden om vol compassie aan de slag te gaan.

Begeleiding Sabrina van den Berg

Data, tijd en plaats maandag 9 oktober, 6 november, 4 december, 29 januari, 12 februari, 11 maart 14.00 -15.30 in Klein Hanckema, Kerkstraat 14

4 De Keuze van Beatrice

Beatrice kan het leven van haar man Antonio redden als ze een nacht het bed deelt met de tiran Sigismondo. Zo kan ook Francesca het leven van haar man Giovanni redden. De dames maken ieder een keuze, maar niet dezelfde. Hun mannen vinden allebei dat hun echtgenotes verkeerd gekozen hebben. Dit is in twee zinnen de inhoud van een kort toneelstuk van Luisa Treves dat speelt in het Italië van de 15^e eeuw.

Luisa Treves 1919-2015

We gaan het stuk met elkaar lezen en daarna volgt de discussie.

Wat vinden wij van de keuzes van Beatrice en Francesca ? Hoe gaan de dames vervolgens met elkaar om? Wat te zeggen van het gedrag van de twee mannen ? Zijn er in het Nieuwe Testament verhalen die hier iets mee te maken hebben ? Hoe zouden wij gekozen hebben ? En zo verder...

De ervaring met het lezen van het toneelstuk “de brief van Don Juan” in het vorige seizoen was heel positief. Dus: laten we dit seizoen wéér samen een stuk lezen.

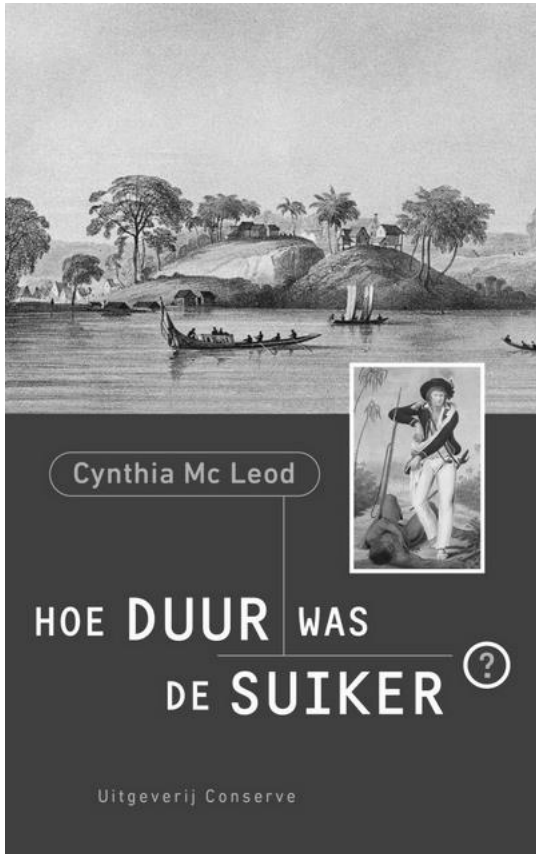
Inleider Peter van Kruining

Aantal deelnemers minimaal 6

Datum woensdag 11 oktober 2023

Tijd en plaats 20.00 tot 22.00 uur in Klein Hanckema, Kerkstraat 14

5 “Hoe duur was de suiker” van Cynthia McLeod

In “Hoe duur was de suiker” vertelt de Surinaamse schrijfster Cynthia McLeod het verhaal van de Joodse plantersfamilie Fernandez in het 18^e eeuwse Suriname. Het was de bloeiperiode van de suikercultuur, maar ook de duistere periode van slavernij.

In de onrechtvaardige samenleving van kolonisten en tot slaaf gemaakten die Suriname in die tijd was, werd de suiker duur betaald, namelijk met mensenlevens.

Het verhaal gaat over Elza en Sarith, dochters uit de plantersfamilie, en hun leven en omgang met tot slaaf gemaakten. Dit fictieve verhaal speelt zich af in de historische context van de toenmalige kolonie van Nederland.

Tussen 1650 en 1830 brachten voornamelijk Nederlandse slavenhandelaren ruim een

kwart miljoen tot slaaf gemaakte Afrikanen naar Suriname. Daar werden zij op plantages te werk gesteld en leefden en werkten zij onder erbarmelijke omstandigheden. Terwijl Elza en Sarith hun leven vormgeven, zwoegen tot slaaf gemaakten in huis en op de plantages en voeren ontsnapte tot slaaf gemaakten onder leiding van verzetsstrijder Boni aanvallen uit op de koloniale overheersers. Deze bloedige strijd is het decor voor de ontluikende rivaliteit tussen de zachtaardige Elza en haar losbandige stiefzus Sarith.

We gaan het deze avond hebben over de inhoud van het verhaal in het kader van de herdenking van het slavernijverleden en de afschaffing ervan in Suriname en het Caribisch gebied in 1863. Cynthia McLeod heeft met dit verhaal veel lezers geboeid in Suriname, Nederland en daarbuiten.

Bedoeling bij de bespreking is dat iedere deelnemer thuis een of enkele passages uit het verhaal selecteert en vertelt wat deze passage voor haar/hem duidelijk maakt over het slavernijverleden. We proberen tot (meer) begrip te komen van dit deel van het verleden van Nederland en Suriname en de invloed ervan op de verhoudingen in de samenleving.

Begeleiding Ria Prins-Snoek

Datum dinsdag 17 oktober 2023

Tijd en plaats 19.30 uur in Klein Hanckema, Kerkstraat 14

6 Meditatiecursus ‘Op weg met Benedictus’

De regel van Benedictus inspireert mensen al eeuwen om in verbondenheid te leven. In deze meditatiecursus gaan we aan de slag om de spiritualiteit van Benedictus in het dagelijks leven op een vreugdevolle manier toe te kunnen passen. In zes bijeenkomsten gaan we samen op weg en maak je kennis met de grondslagen van de regel van Benedictus. Iedere avond komen aan de hand van een thema bijbelteksten en gedeelten uit de regel van Benedictus aan bod en verschillende vormen van meditatie, zoals Ignatiaanse meditatie, lichtmeditatie en loopmeditatie in de Dorpskerk. In het midden van iedere bijeenkomst zit een theepauze en aan het eind ga je naar huis met een ‘eye-opener’, een korte tekst om je alvast te bepalen bij het thema van de volgende bijeenkomst. De opbouw van de cursus is als volgt:

1. Ritme: in het klooster leven de monniken met getijden die het ritme van de dag bepalen. Hoe kunnen we in ons eigen leven een heilzaam ritme vinden; in de dag, de week, het jaar?
2. Intentie: in ons leven doen we van alles, maar van waaruit komt ons handelen? Wat zijn de kernwaarden in je leven en waardoor wordt je gevoed? In het klooster gaan ‘ora et labora’ hand in hand.
3. Gehoorzaamheid: over luisterend leven. In de kloosterorde wordt dat *obedientia* genoemd: met aandacht gehoor geven en reageren. Over mopperen en goede woorden spreken (en denken).
4. Standvastigheid: Benedictus noemt dit *stabilitas*. Over aanwezig zijn, je niet laten afleiden, maar trouw zijn aan waar je voor staat, over betrokkenheid, commitment en volharding
5. Dienstbaarheid: vanuit gehoorzaamheid is het mogelijk om in verbondenheid te leven met de mensen om je heen, om met zorgzaamheid om te gaan met de schepping en gastvrij te zijn.
6. Verandering: Heeft het ons veranderd? Hierbij worden we geholpen door het Benedictijnse *conversio morum*: de levenshouding waarbij je altijd probeert open te staan voor verandering.

Begeleiding Sabrina van den Berg en ds. Hester Wouda

Data donderdag 19 oktober, 16 november, 14 december, 25 januari, 29 februari, 21 maart

Tijd en plaats 19:30 – 21:30 uur in bovenzaal Klein Hanckema

7 Herdenking slavernijverleden *wandeling door Groningen langs plaatsen die verbonden zijn met het slavernijverleden van de stad*

In het herdenkingsjaar slavernijverleden organiseert het Discriminatie Meldpunt Groningen een wandeling door de stad waarbij interessante plekken bezocht worden die verbinding hebben met het slavernijverleden van Groningen.

In 1863 kwam er een einde aan de slavernij in Suriname en het Caribisch gebied na meer dan tweehonderd jaar handel in tot slaaf gemaakte Afrikanen. Het Nederlandse vervoer van tot slaaf gemaakten van Afrika naar Zuid/Midden Amerika gebeurde voornamelijk door de West-Indische Compagnie. Deze WIC had vijf hoofdkantoren in Nederland. Eén ervan stond in Groningen, destijds Stad en Lande genoemd. Er werd in Nederland heel veel geld verdiend

met deze slavenhandel en dit leidde tot rijkdom en welvaart in stad en land. Dit ging ten koste van ontelbare Afrikaanse mensenlevens en dat is waar dit herdenkingsjaar ons meer bewust van wil maken.

In de wandeling, die drie kilometer omvat en ongeveer anderhalf tot twee uur zal duren, worden langzaam sporen zichtbaar van de slavenhandel waar de stad zich aan verrijkte. Daarbij worden gebouwen bezocht die een link hebben met het slavernijverleden en namen uit die tijd toegelicht.

Startpunt van deze gratis stadswandeling is de Plantsoenbrug en eindpunt is de Grote Markt.

Wie ondersteuning bij de wandeling nodig zou hebben, kan daarvoor het Discriminatie Meldpunt benaderen.

Leiding Discriminatie Meldpunt Groningen, contactpersoon Ria Prins-Snoek
Datum woensdag 25 oktober 2023

Tijd en plaats vertrek vanaf het station van Zuidhorn naar Groningen met de trein van 13.12 uur en daarna lopend of met de bus naar het startpunt op de Plantsoenbrug, waar de wandeling om 14.00 uur begint.

8 Gesprekskring “Vertel eens”

Aan de hand van dagelijkse voorwerpen gaan we vertellen over aspecten uit onze levensverhalen, die met dit voorwerp verbonden zijn. Op deze middag gaan we dit als volgt doen:

Ten eerste bent u uitgenodigd om zelf een voorwerp mee te nemen. Met dit voorwerp ter tafel vertelt u iets over uw eigen levensverhaal en vooral wat dit voorwerp daarin betekent. Enkele voorbeelden:

- een schilmesje. U herinnert zich de uren die u al schillend doorgebracht heeft, de vele aardappelen die u geschild heeft en al het andere werk dat u gedaan heeft om het gezin te verzorgen.
- een boek dat u kreeg van een dierbaar iemand of bij een speciale gelegenheid, misschien met een naam en jaartal voorin en wellicht ook een wens of opdracht.
- een schilderskwast. U wordt blij van de herinneringen aan uw grote hobby en de schilderijen die u gemaakt heeft.
- een mobiele telefoon. U herinnert zich nog de eerste keer dat er een nieuwe wereld voor u openging omdat u kon videobellen met uw familielid of vriend(in) ver weg, en foto's en filmpjes toegestuurd kreeg.

Het is aan u om thuis een voorwerp te kiezen en dit mee te brengen, en met dit voorwerp iets over u en uw leven te vertellen.

Ten tweede gaan we verder onze levensverhalen verkennen met behulp van dagelijkse voorwerpen die op kaartjes genoemd zijn en die we niet van tevoren kennen. Zo roepen we onverwachte herinneringen op en vertellen spontaan verhalen over aspecten van onze levens. Deze kaartjes zullen door mij meegebracht worden.

U bent van harte uitgenodigd voor deze gezellige middag waarbij we elkaar wat beter kunnen leren kennen. En vast en zeker veel te vertellen hebben! Deze gesprekskring zal twee keer plaatsvinden en derhalve kunt u kiezen uit twee data. Doet u mee? Vertel eens!

Begeleiding Ria Prins-Snoek

Data dinsdag 31 oktober 2023 en dinsdag 19 maart 2024

Tijd en plaats 14.30 – 16.30 uur in Klein Hanckema, Kerkstraat 14

9 De zondagse liturgie stap voor stap / Spreken in de kerk

Twee bijeenkomsten gericht op de praktijk van de zondagse kerkdienst

Op donderdag 2 november 2023 gaan we in vogelvlucht door de liturgie van de zondagse kerkdienst. Stap voor stap bespreken we de verschillende onderdelen ervan. Wat is de functie van de verschillende gebeden? Wat is de achtergrond van de onderdelen en door welke tradities wordt onze huidige liturgie gevoed? Het is onmogelijk om in deze avond alles aan bod te laten komen en om uitvoerig de verschillende tradities te bespreken. Het doel van de avond is stil te staan bij de functie van verschillende onderdelen uit de liturgie en praktisch gericht te zijn op hoe je dit eventueel toe kan passen in de voorbereiding en uitvoering van een dienst. Een informatieve avond, met voorbeelden uit de praktijk.

Voor wie wel eens spreekt in de kerk sluit de workshopmiddag 'Spreken in de kerk' aan op de informatieve avond. Deze middag gaat over spreken in de kerk in de breedste zin van het woord, van mededelingen tot gebeden en Schriftlezingen. Een middag waarin je kunt oefenen en tips krijgt of naar anderen kunt luisteren, zodat we van elkaar kunnen leren. Deze middag zal worden verzorgd door logopediste Gusta Boxman en Paulien van den Andel.

Begeleiding 2 november Kees Kugel en Hester Wouda,
18 november Gusta Boxman en Paulien van den Andel

Data, tijden en plaatsen donderdag 2 november 19:30 – 22:00 uur

De zondagse liturgie stap voor stap, Klein Hanckema

zaterdag 18 november 16:00 – 17:30 uur *Spreken in de kerk*, Dorpskerk

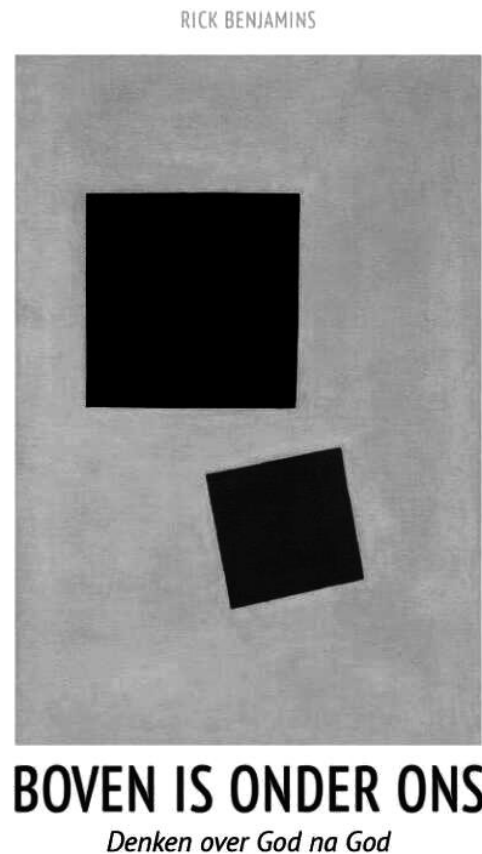
10 Denken over God na God

Prof. dr. Rick Benjamins schreef een interessant boek over de vraag naar God in onze huidige tijd. Op de eerste bladzijde van zijn boek 'Boven is onder ons. Denken over God na God' (2022) schrijft Benjamins: 'Geloven in een God *daarboven* heeft voor veel mensen afgedaan... Toch is en blijft het woord God een betekenisvolle term, ook als traditionele opvattingen over God niet meer worden aangehangen... God is, weliswaar anders dan voorheen, nog steeds van belang'.

Deze zinnen vormen de inzet voor een gesprek over God in onze huidige cultuur. In dat gesprek met elkaar kan het boek van Benjamins ons helpen vragen helder te krijgen om zicht te krijgen op wat misschien een 'Godscrisis' genoemd kan worden. Het boek zelf zullen wij niet bespreken, wel enkele prikkelende gedachten uit het boek.

Benjamins neemt zijn uitgangspunt in het denken van prof. Harry Kuitert. Rationeel pelde deze geleerde christelijk geloven af om te ontdekken wat de kern is. Twee filosofen, Hegel en Heidegger helpen de vraagstelling helder te krijgen. Vervolgens zijn er drie hedendaagse richtingen te verkennen. Tot slot geeft Benjamins zijn eigen opvattingen over de Godsvraag.

Het is niet nodig het boek vooraf te lezen.

Gespreksleiding ds. Henk Pol

Datum woensdag 8 november 2023

Tijd en Plaats 20.00 uur in de Vermaning, Langestraat 62, Noordhorn

11 'Food', Wil je weten wat wij eten ?

“Aan tafel” was vorig seizoen het jaar-thema van de Protestantse Kerk in Nederland. Maar als we *aan* tafel gaan, wat komt er dan op tafel ?

Veel mensen gaan in onze tijd steeds bewuster om met wat we wel of niet eten (al zijn we ons misschien met zijn allen steeds minder bewust waar ons eten vandaan komt).

We letten op hoeveel calorieën er in ons eten zitten, hoeveel vitaminen, maar ook hoeveel kleur- en smaakstoffen. Eten we wel of geen vlees; wel of geen zuivelproducten. De meeste restaurants hebben op hun menu tegenwoordig ook vegan producten staan.

Wat eet je wel en wat niet ? Vanouds werd daar ook in de Bijbel en de Koran al het nodige over gezegd; de zogenaamde spijswetten. Wel schapen- en geitenvlees, maar varkensvlees is zowel voor Joden als Moslim een ‘no-go’. Iets is rein of onrein, halal of haram; toegestaan of verboden.

In Genesis 1: 29 krijgt de mens te horen: ‘Hierbij geef ik jullie alle zaaddragende planten en alle vruchtbomen op de aarde; dat zal jullie voedsel zijn.’ Vegetariërs en veganisten zal dat als muziek in de oren klinken. Maar een paar hoofdstukken verder, in Genesis 9: 3 zegt God dan Noach en zijn zonen: “Alles wat leeft en beweegt zal jullie tot voedsel dienen; dit alles geef ik je, zoals ik je ook de planten heb gegeven”.

Als je geen vlees eet, waarvoor doe je dat dan, om dierenwelzijn, om het klimaat? Je bewust zijn van wat je eet en waar het vandaan komt. Op veel plekken beginnen mensen met ‘pluktuinen’ en ‘voedselbossen’.

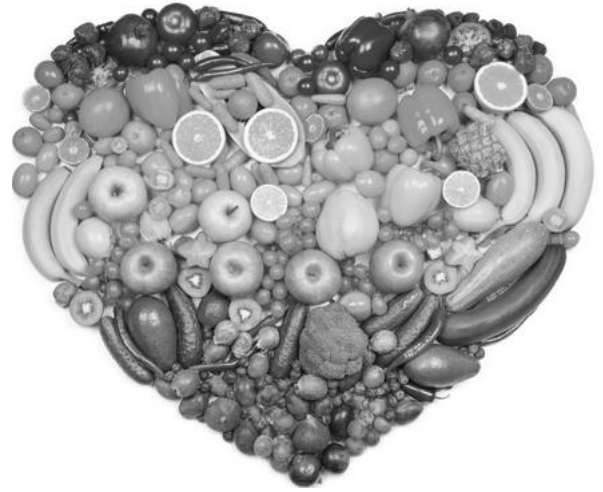
In 2018 schreef theoloog Tim Vreugdenhil een boek “Stand-up Theology”, met daarin een hoofdstuk ook over “Food”. Een paar opvallende regels uit dat hoofdstuk: *Voor elke hap die ik neem, is er iets gestorven. Alles wat zichzelf als mijn voedsel aandient, offert zichzelf ten diepste op.*

De gescande tekst van het artikel wordt aan de deelnemers toegestuurd. Het lijkt mij dat wij in één avond niet over dit onderwerp uitgepraat raken, Maar we zullen ongetwijfeld inzichten en gedachten aangereikt krijgen, waarvan je denkt, ‘hé, zo had ik er nog nooit naar gekeken of over nagedacht’.

Inleider ds. Anne Elverdink

Datum donderdag 9 november 2023

Tijd en plaats 20.00 uur, de Gasthorn, de Gast 58a

12 Bezinningsavond over het kruis van San Damiano

Het kruis van San Damiano is verbonden met een roepingservaring van de heilige Franciscus van Assisi. In 1206 was Franciscus zoekende en ging het kerkje van San Damiano binnen om te bidden. Het kerkje was in verval. Terwijl Franciscus voor het kruis bad hoorde hij een stem die zei: “Franciscus ga heen en bouw mijn huis weer op, dat in puin ligt, zoals je ziet.” Franciscus vatte dit letterlijk op en heeft het kerkje van San Damiano eigenhandig herstelt, maar kwam in de loop der tijd op het spoor van zijn eigenlijke roeping het vormen van een gemeenschap van arme broeders. Deze gemeenschap groeide uit tot een grote orde die

een impuls voor de hervorming van de hele kerk gaf.

Het kruis van San Damiano hangt tegenwoordig in een aparte kapel in de Clarakerk in Assisi.

Het kruis is geen gewoon kruisbeeld zoals we die in vele katholieke kerken tegen komen. Het is eigenlijk een icoon. En net als andere iconen wil dit icoon een venster op de eeuwigheid zijn.

Pastor Myriam wil aan de hand van een aantal dia's meer vertellen over het kruis van San Damiano. Zoals onder anderen: wie zijn de figuren die we zien op het kruis, en waarom zijn ze afgebeeld?

De avond eindigt met een bezinningsmoment.

Begeleiding Pastor Myriam Oosting

Datum woensdag 22 november 2023

Tijd en plaats 20.00 uur in Klein Hanckema, Kerkstraat 14

13 Rondje kerkbezoek

Doopsgezinde gemeente Joure

In 1817 zijn 2 Doopsgezinde gemeenten samengegaan (het Oude en het Nieuwe Huis) en werd door de gemeentegroei in 1824 een nieuwe Vermaning gebouwd in neoclassistische stijl met koepeldak en een windvaan in de vorm van een lam.

Het kerkgebouw en de naastgelegen pastorie zijn rijksmonumenten, maar deze Doopsgezinde Gemeente bruist nog van leven!

Een aantal jaren geleden (in coronatijd) heeft men een adventskalender ontworpen, die eenieder digitaal kan ontvangen maar ook elke dag vóór de vermaning op een scherm zichtbaar is aan iedere voorbijganger.

Dat is de reden waarom we in adventstijd deze vermaning bezoeken, nl :

10 december 2023

Midstraat 70,
8501 AS, Joure

Nijkleaster in Jorwert

Nijkleaster (nieuwe klooster) wil een plek zijn van stilte, bezinning en verbinding. Een bijzondere plek op het Friese platteland waar je in alle rust op adem kunt komen, dat hebben we vorig jaar kunnen ervaren met een groep. Elke woensdag wordt een kleasterochtend met kleasterkuier (wandeling) aangeboden, die begint om 9.30 begint met een bezinningsmoment in de oude Radboutkerk . Na een kopje koffie wordt er daarna ca een uur gewandeld en de morgen wordt gezamenlijk afgesloten met een zelf meegebrachte lunch. (deelnamekosten 5 euro pp)

Woensdagmorgen: **24 april 2024**

Sluytermanswei 4
9023AB Jorwerd

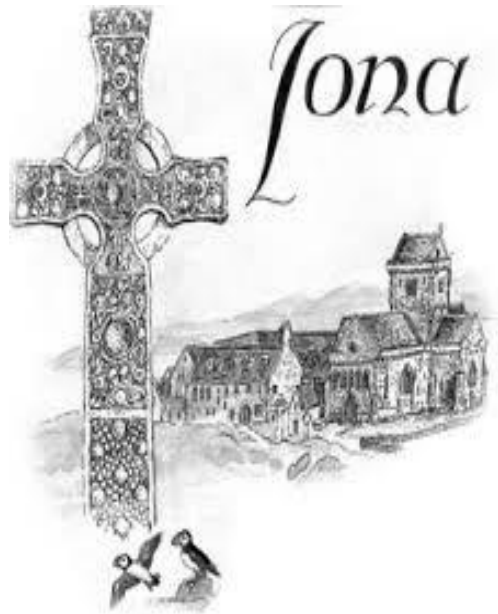
Voor beide bezoeken reizen we gezamenlijk met auto's.

Voor elk bezoek hebben we overleg over vertrek en verdeling bij het vervoer.

Begeleiding Renée ter Veer

14 Ionaviering voorbereiden

In twee bijeenkomsten maak je kennis met de spirituele traditie van Iona en bereiden we samen een Ionaviering voor. In de eerste voorbereidingsbijeenkomst zal er een korte presentatie gehouden worden over Iona, om daarna samen een begin te maken met de voorbereiding van de viering. In de tweede bijeenkomst zal deze viering verder worden voorbereid. De Ionaviering zelf wordt gehouden op zondag 4 februari 2023 om 19:30 uur in de doopsgezinde Vermaning.

Ionavieringen zijn geïnspireerd door de liturgie van de oecumenische gemeenschap op het gelijknamige Schotse eiland. Deze gemeenschap is uitgegroeid tot een wereldwijd netwerk dat zich inzet voor vrede, gerechtigheid en heelheid van de schepping. Er worden liederen uit de Ionatraditie gezongen, waarbij de gelezen teksten en gezongen melodieën zich kenmerken door eenvoud. Uiteraard is ook iedereen die niet meedoet aan de voorbereiding van harte welkom in deze laagdrempelige oecumenische viering.

Begeleiding ds. Hester Wouda

Data voorbereiding dinsdagmiddagen 9 en 16 januari 14:00 – 15:30 uur,
Ionaviering zondag 4 februari 19:30 uur

Plaats voorbereiding Klein Hanckema, Ionaviering doopsgezinde Vermaning, Langestraat 62, Noordhorn

15 Film: *Plan 75*

In ons land speelt de discussie over vergrijzing van de bevolking en de betaalbaarheid van de zorg. In Japan is de vergrijzing enorm. Hoe ga je daar mee om?

In de film *Plan 75* heeft de overheid een pakket maatregelen bedacht waarbij mensen van 75 jaar automatisch -vrijwillig- gebruik kunnen maken van een euthanasieregeling, aangekleed met extra geld voor uitjes en leuke hotels. In de film wordt een jongeman gevolgd die het pakket aan de mensen aanbiedt. We zien ook een verpleegster die in deze “branche” gaat werken. En wij volgen een oude dame die weinig financiële armslag heeft en besluit aan het programma *Plan 75* mee te werken.

Het is allemaal sciencefiction, maar zonder hightech. Sterker, we zien mensen geregeld bellen met ouderwetse snoer-telefoons. Daardoor blijft de fictie, het denk-experiment in de film heel dicht bij de werkelijkheid. Alles is in een soort documentaire stijl gefilmd, zonder oordeel of voice-over die richting geeft aan ons als kijkers. Maar in de details van gezichten en kleine gebaren is een wereld aan menselijkheid verborgen.

Juist deze onderkoelde stijl maakt de film indringend: afstand door taal, cultuur (de formele beleefde omgang van Japanners onderling) en de spiegel die het ons voorhoudt. Wat is menselijk? Waar is de waardigheid? Hoeveel mag een (oud) mensenleven kosten?

We beginnen de avond om half 8, mooi op tijd om later na te praten.

Maximaal 18 deelnemers

Begeleiding Yke Luinenburg

Datum donderdag 18 januari 2024

Tijd en plaats 19.30 uur, bovenzaal van Klein Hanckema, Kerkstraat 14

16 Israël toen en nu – een drieluik

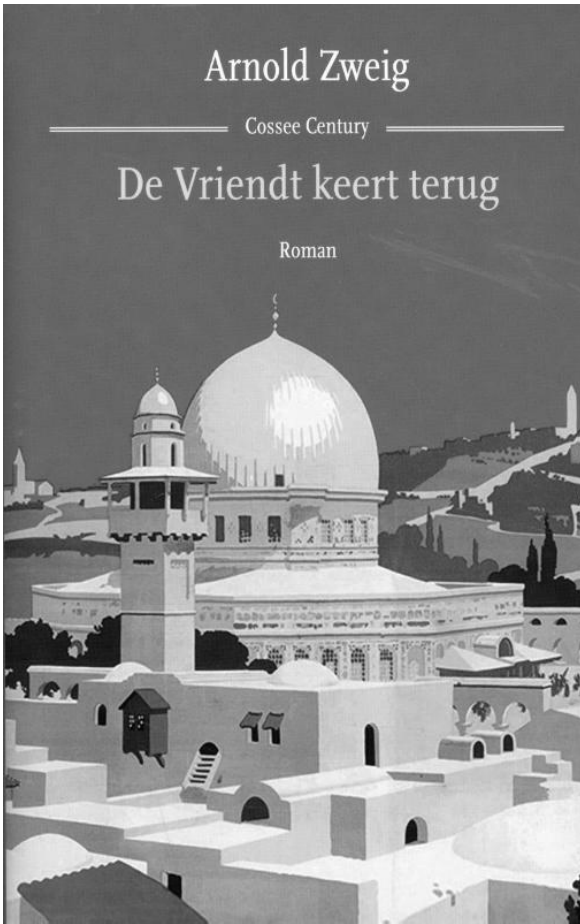
In 2023 bestaat de staat Israël 75 jaar. Het Jodendom is veel ouder dan de staat Israël. Toch blijkt het moeilijk die twee te scheiden. In een drieluik willen wij verschillende aspecten van het Jodendom aan de orde stellen. Het overkoepelende thema van de drie avonden is: Jodendom. Elke avond heeft echter een eigen thema. De avonden zijn zowel los als gezamenlijk te volgen.

Avond 1: aandacht voor de geschiedenis van het Jodendom. Speciaal aandacht zal er besteed worden aan de verschillende vormen van antisemitisme. Wie de oorzaak kent van antisemitische uitingen kan ze beter bestrijden. Wij maken gebruik van twee recente boeken: P van Midden, *Israël een wereld apart*, 2023 en van T.L. Bernfeld en B. Wallet, *Canon van 700 jaar Joods Nederland*, 2023. Misschien kunnen wij ook aandacht besteden aan de Joden in het Westerkwartier.

Avond 2: aandacht voor het Nieuwe Testament. Van de vier evangeliën is Mattheüs het meest bekend met het Oude Testament. Als Mattheüs Jezus tekent dan ziet hij hem vooral als en Messias voor de Joden. Toch is het ook Mattheüs die in de meest felle bewoordingen tekeer gaat tegen de Farizeeën, de groepering waaruit het huidige Jodendom ontstaan is. Eén tekst uit Mattheüs is zelfs de bron geworden van Jodenhaat en vervolging. Wij willen zien of dat terecht is. En waarom is Mattheüs zo gericht op Galilea en niet als Lucas gericht op Jeruzalem? Misschien kunnen wij het evangelie naar Mattheüs vergelijken met wat Paulus zegt in Romeinen 9 tot 11.

Avond 3: een literaire ontmoeting met het Jodendom. Wij willen met elkaar bespreken het boek van Arnold Zweig, *De Vriendt keert terug*, herdruk 2020. De roman van Arnold Zweig is gebaseerd op de (historisch) gepleegde moord op de Nederlander Jacob Israël de Haan. De Haan (broer van Carry van Bruggen) was schrijver. Hij werd vermoord in Israël. In de roman van Zweig figureert de Thora-geleerde J.J. de Vriendt. De Vriendt wordt in de gespannen verhoudingen in Israël van 1929 vermoord.

Waren pedofiele verdenkingen bron voor deze moord? Of waren het de Palestijnen die wraak op De Vriendt namen? De Britse chef van de geheime dienst Irmin kan beide verklaringen van de moord niet geloven. Zitten er misschien opvattingen van orthodoxe Joden achter de moord? Het boek leest als een soort detective. Maar tegelijkertijd krijgt de lezer een inkijkje in de verschillende vormen van Jodendom toen en nu. Ook de verhouding met de Palestijnen speelt een rol. Het is alsof het boek niet in 1929 geschreven is, maar in 2023.

Gespreksleiding ds. Henk Pol

Data woensdag 31 januari 2024 (geschiedenis van Israël), 7 februari 2024 (Nieuwe Testament), 14 februari 2024 (roman)

Tijd en Plaats 20.00 uur in de Vermaning, Langestraat62 , Noordhorn

17 Casting Crowns

Geloven en muziek hebben alles met elkaar te maken. Wat dat betreft is het jammer dat veel koren, gospelgroepen, muziekkorpsen in onze tijd een noodlijdend bestaan hebben of al ter ziele zijn gegaan omdat ze te weinig leden hebben.

Voor mijzelf heeft muziek in elk geval heel veel bijgedragen aan mijn persoonlijke geloofsontwikkeling, en blijft dat doen. Eén van mijn favoriete bands daarbij is de Amerikaanse gospel-rock-band Casting Crowns.

Casting Crowns begon in 1999 als een kerkband, gestart door jongerenwerker Mark Hall, de leadzanger. De band bleek zo succesvol dat ze in 2003 hun eerste CD uitbrachten “Casting Crowns”. Inmiddels zijn het er 10 Cd’s geworden en toert de band regelmatig rond; in de VS maar ook in Europa. Zo waren ze mei vorig jaar in Ahoy Rotterdam. Zelf zag en hoorde ik ze ooit optreden op de EO Jongerendag 2012 in het Gelredome in Arnhem.

Een CD van Casting Crowns (of van Lauren Daigle) mocht in de auto altijd wel op blijven staan als ik op vrijdagavonden met onze dochter ging schaatsen in Leeuwarden. Ook haar spreken muziek en teksten aan.

Casting Crowns dragen in hun muziek het Christelijk geloof uit, maar spelen ook in op problemen die in de samenleving spelen. Ze plaatsen in meerdere van hun nummers kritische kanttekeningen bij hoe wij ook binnen de kerk soms met elkaar omgaan.

We kunnen verschillende nummers (met clip) beluisteren en bekijken en de teksten daarvan met elkaar bespreken:

‘Wat is de boodschap, en wat spreekt ons daarin wel of niet aan?’

Nummers waar ik aan denk zijn: “The voice of truth”, “Does anybody hear her?”, “Broken together”, “Stained glass masquerade”, “Only Jesus”. Maar als jij / u een nummer hebt dat jou in het bijzonder aanspreekt, geef dat aan, dan kan ook dat een plek krijgen.

Inleider ds. Anne Elverdink

Datum donderdag 1 februari 2024

Tijd en plaats 20.00 uur in de Gasthorn, De Gast 58a

18 'Zo hadden we het niet bedoeld' *de toeslagenaffaire*

Toen enkele jaren terug de toeslagenaffaire in het nieuws kwam, was ik zeer geschokt. Ik had destijds een redelijk vertrouwen in de politiek. De meeste politici, zo meende ik, probeerden te doen wat, in hun ogen, goed was voor ons land. En dan nu die toeslagenaffaire... Hoe kon dit gebeuren??

In zijn boek 'Zo hadden we het niet bedoeld' laat Jesse Frederik, onderzoeksjournalist bij de Correspondent, zien wat eraan voorafging en hoe het zover kon komen. Niet alleen bewindslieden speelden hierbij een rol, maar ook ambtenaren, leden van de Tweede Kamer, journalisten, columnisten, burgers.

Ik zal de achtergronden belichten, de dynamiek die er speelde, de keuzes die gemaakt zijn en de gevolgen daarvan. Daarnaast wil ik ook met u in gesprek gaan over de vragen die dit alles oproept.

Ik zou graag van u horen of u veel of weinig vertrouwen heeft in de politiek? En nadat u gehoord heeft hoe het allemaal gegaan is, of dat nog uw visie op de politiek heeft veranderd? Heeft ons geloof iets te zeggen over deze zaken? De algemene opvatting in onze samenleving is dat het geloof iets voor ons persoonlijk leven is. Deelt u die mening of heeft het geloof volgens u ook te maken met zoiets als de toeslagenaffaire? En hoe dan?

Genoeg stof voor een paar boeiende avonden!

Inleider pastor Hilda van Schalkwijk

Data donderdag 8 en 15 februari 2024

Tijd en plaats 20.00 uur in De Gasthorn, De Gast 58a

19 Poëzie lezen – twee avonden met poëzie

Twee avonden om samen poëzie te lezen en naar elkaar te luisteren wat gedichten ons te zeggen hebben.

Wat is poëzie precies? Poëzie laat soms een ander licht schijnen, maar hoe doet poëzie dat? Hoe is een gedicht gemaakt en waarin verschilt het van proza?

Tijdens de twee avonden zullen we gedichten lezen en elkaar vertellen wat een gedicht boeiend maakt. Wat raakt je in een gedicht en hoe komt dat? Of waarom zegt een gedicht ons niets?

We zullen moderne en klassieke gedichten lezen. Poëzie kent vaak een meerduidigheid. Hoe vind je de gelaagdheden in het gedicht? Wanneer moet je het letterlijk opvatten, wanneer figuurlijk. Kan het ook allebei tegelijkertijd?

Daarnaast zal er ruimte en gelegenheid zijn om met de inleider in gesprek te gaan over het schrijven van poëzie, de zin en onzin van poëzie, en wanneer is een gedicht nu af.

Groepsgrootte max 12 personen

Inleider dichter Willem Tjebbe Oostenbrink

Data donderdag 22 februari en 7 maart 2024

Tijd en plaats 20.00-22.00 uur in Klein Hanckema, Kerkstraat 14

20 Kloosterweekend in Oosterhout bij de Benedictinessen

Bij het bespreken van het weekend bij de zusters in de Onze Lieve Vrouwe Abdij viel enkele malen nadrukkelijk het woord *stilte*. Tegelijk was op de website een foto te zien van een zuster op een reusachtige grasmaaier. Het contrast tussen bidden en werken wordt zo mooi geïllustreerd. De gebedstijden worden strikt aangehouden en daarnaast moet alles zoveel mogelijk in stilte gedaan kunnen worden om de contemplatieve sfeer niet te verbreken. De zusters maken prachtige liturgische gewaden, iconen en beschilderde kaarsen.

De abdij ligt in de zogeheten Heilige Driehoek. Op een oud landgoed staan/stonden drie abdijen dicht bij elkaar. Met de groei van Oosterhout is het gebied kleiner geworden en een van de abdijen is overgegaan op een katholieke gemeenschap met andere regels dan een gewoon klooster. Als gasten nemen wij zoveel mogelijk deel aan de getijden, de diensten door de dag heen. Daarnaast is ruimte voor gesprek, wandelingen of waar men maar behoefte heeft. Het ritme van de getijden is het vaste deel van het programma, verder is iedereen vrij om zijn of haar eigen weg te gaan.

Maximaal 12 personen

Begeleiding Yke Luinenburg

Data vrijdag 1 tot en met zondag 3 maart 2024

Kosten €120,- exclusief reiskosten. We reizen zoveel mogelijk samen met auto's.

21 Uitvaart : zo wil ik het (niet)

Ga nooit weg zonder te groeten,
Ga nooit weg zonder zoen.
Als je het noodlot zult ontmoeten,
Kun je het nooit meer doen.
Ga nooit weg zonder te praten,
Dat doet een hart zo'n pijn.
Wat je 's morgens hebt verlaten,
Kan er 's avonds niet meer zijn...

Toon Hermans beschrijft in dit gedicht hoe we ons bewust mogen zijn van ons sterven en hoe we elkaar achterlaten. We weten natuurlijk allemaal dat we eens zullen sterven, maar staan daar niet altijd bij stil. In twee middagen willen we samen nadenken over de wensen en mogelijkheden bij een uitvaart. Voor nabestaanden kan het behulpzaam zijn om te weten wat je hierbij belangrijk vindt. Denk bijvoorbeeld aan begrafenis of crematie, wel of geen kerkelijke bijeenkomst, waar en hoe. Met die wensen kunnen de achterblijvers rekening houden in gesprek met de uitvaartbegeleider en de predikant, pastor of spreker.

De eerste middag zal worden begeleid door uitvaartondernemer Hanneke Boersema uit Zuidhorn. Samen met haar collega's verzorgt zij al sinds vele jaren uitvaarten in het Westerkwartier. De tweede middag zal worden verzorgd door predikanten en pastores uit Zuidhorn, ds. Anne Elverdink (Gastkerk), pastor Myriam Oosting (Jozefgemeenschap) en ds. Hester Wouda (Dorpskerk). Deze bijeenkomst gaat specifiek in op de dienst en de rituelen rondom een uitvaart.

Begeleiding 9 april uitvaartondernemer Hanneke Boersema

16 april ds. Anne Elverdink, pastor Myriam Oosting en ds. Hester Wouda

Data dinsdag 9 en 16 april 2024

Tijd en plaats 15:00 – 16:30 uur in Klein Hanckema, Kerkstraat 14

Vervoer Wie dat wil kan worden opgehaald en thuisgebracht. Dit graag vermelden bij de aanmelding.

Ook in de omgeving van Zuidhorn worden activiteiten aangeboden.

Meer informatie hierover vindt u hier:

Aduard: <https://www.pkn-aduard.nl/>

Ezingen: <https://ezingen.protestantsekerk.net/>

Grootegast: <https://www.pkn-grootegastsebaldeburen.nl/>

Grijpskerk: <https://pkngrijpskerk.nl/>

Leek: <https://www.pglo.nl/>

Niekerk-Oudekerk-Faan-Ennumatil: <http://www.pg-nofe.nl/>

Oldehove-Nieuhove: <https://www.pknoldehove.nl/>